

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

HE 42/2023 vp - Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 21 ja 47 §:n muuttamisesta

EEVA MÄENPÄÄ JA UNNA HEIMBERG, KUNTA- JA ALUEOSASTO
HALLINTOVALIOKUNTA
15.11.2023

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen vuodelle 2024 ehdotettavia muutoksia koskeva esitys

- **Vuosittain säädettävä seuraavan vuoden valtionosuusprosentti (21 §)**
 - Otetaan huomioon mm. uudet tehtävät
 - Määräaikaisia vähennyksiä ja lisäyksiä ei esitetä vuodelle 2024
- **Lisäksi ehdotetaan täsmennettäväksi säännöstä laskuvirheen oikaisusta (47 §)**
 - Teknisluonteinen muutos, vastaava kuin hyvinvointialueiden rahoituslakiin ehdotettu uusi 26 a § (HE 43/2023 vp - HaVM 4/2023 vp)

Valtionosuusprosentti vuonna 2024 (21 §)

- Valtionosuus olisi vuoden 2024 alusta **21,92 prosenttia** ja kuntien omarahoitusosuus olisi 78,08 prosenttia. Siten valtionosuusprosenttia alennettaisiin 0,17 prosenttiyksiköllä.
- Valtionosuusprosentin muutoksessa on otettu **vähennyksenä huomioon 0,24 prosenttiyksikköä** hallitusohjelman mukaiseen **peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotuksen 1 prosenttiyksikköä vastaavaan vähennykseen**
 - Vuonna 2024 peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotus olisi 2,2 prosenttia ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys noin 52,8 miljoonaa euroa.
 - Valtionosuusprosentin alentaminen indeksikorotuksen yhtä prosenttiyksikköä vastaavan vähennyksen johdosta pienentää peruspalvelujen valtionosuutta 24 miljoonaa euroa vuonna 2024
- Valtionosuusprosentin muutoksessa on otettu **lisäyksenä huomioon 0,07 prosenttiyksikköä liittyen uusien ja laajenevien tehtävien toteuttamiseen** siten, että valtionosuusprosentti on 100
 - Tehtävämuutoksina on huomioitu sitouttava kouluyhteisötyö (4,667 miljoonaa euroa), oppivelvollisuuden laajentaminen (0,5 miljoonaa euroa) ja B1-kielen opetuksen lisääminen yhdellä vuosiviikkotunnilla (4,135 miljoonaa euroa) sekä varhaiskasvatuksen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat (-0,251 miljoonaa euroa)

Laskuvirheen korjaaminen (47 §)

- Voimassa olevan lain 47 §:ssä säädetään valtionosuuspäätöksessä tai tiedoissa olevan laskuvirheen *oikaisusta*. Pykälän otsikkoa ja sanamuotoa ehdotetaan selkiytettäväksi:
 - **Poiketen siitä, mitä hallintolain (434/2003) 50 ja 51 §:ssä säädetään virheen korjaamisen edellytyksistä,** Valtiovarainministeriö voi itse tai hakemuksen perusteella **korjata** kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa tarkoitetuissa päätöksissä ja **päätöksen pohjana olevissa** tiedoissa olevan laskuvirheen. **Muilta osin laskuvirheen korjaamiseen sovelletaan, mitä hallintolain 8 luvussa säädetään.**
- Perusteluissa avattaisiin tarkemmin säännöksen suhdetta hallintolain virheiden korjaamista koskevaan sääntelyyn
 - Sovellettaisiin ensisijaisesti suhteessa hallintolaissa säädettyihin asia- ja kirjoitusvirheen korjaamisen edellytyksiin
 - Korjaamismenettely kuten hallintolaissa
- Tarkoituksena on mahdollistaa kuntien peruspalvelujen valtionosuutta koskevissa päätöksissä ja niiden pohjana olevissa tiedoissa havaittujen selvien virheiden oikaiseminen kattavasti erilaiset soveltamistilanteet huomioon ottaen
- Sovellettaisiin jo vuoden 2023 lopussa tehtäviin valtionosuuspäätöksiin vuodelle 2024
- Sisältö vastaisi hyvinvointialueiden rahoituksesta annettuun lakiin ehdotettua uutta 26 a §:ää

Täydentävässä talousarvioesityksessä huomioon otettavat muutokset

- Täydentävässä talousarvioesityksessä on vielä tarkoitus tarkentaa valtionosuusmomentin lukuja
 - Mm. sote-siirtolaskelman kustannustiedot, kotikuntakorvauksen perusosa, asukasluvun ja taustatekijöiden päivitykset
- Pyritään saamaan laskelmiin mukaan kuntien osalta myös sote-uudistuksen rahoituksen siirtolaskelmaan vaikuttava **vuodelta 2022 maksuunpantujen verotulojen määrä, joka vaikuttaa uudistuksesta johtuvaan valtionosuuden vähennystarpeeseen vuonna 2024**
 - Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 57 §:n 4 momentin mukaan, jos kunnilta on tarkistuksen perusteella koko maan tasolla siirtynyt tuloja vähemmän kuin kustannuksia, erotusta vastaava määrä vähennetään kunnille myönnettävästä valtionosuudesta vuodesta 2024 lukien. Vähennys otetaan huomioon kaikissa kunnissa asukasta kohti yhtä suurena eränä. Vuoden 2023 osalta erotuksesta otetaan huomioon jälkikäteen valtionosuuden vähennyksenä puolet vuonna 2024 ja puolet vuonna 2025.
 - Talousarvioesityksen pohjana olevien laskelmien mukaan tarkistus merkitsee vähennystä valtionosuudesta, ja **vähennyksen määrä saattaa lopullisten verotietojen myötä vielä kasvaa**
 - Maksuunpantujen verotulojen määrä varmistuu lähipäivinä
- Täydentävä talousarvioesitys on tarkoitus antaa 23.11.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!

HALLITUSNEUVOS EEVA MÄENPÄÄ JA
FINANSSIASiantuntija UNNA HEIMBERG
ETUNIMI.SUKUNIMI@GOV.FI